

Indholdsfortegnelse for bilag

1 Godkendelse af referat	2
Bilag 1: Referat - Åbent	2
2 Styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder – opfølgning på udvalgmøde (OKJ)	6
Bilag 1: Beslutningsmemo - en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder	6
Bilag 2: En styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder - opfølgning	8
3 Orientering fra netværkene	14
4 Forberedelse til Byrådsmøde (HvB)	14
5 Eventuelt	14
6 (Lukket)	14
7 (Lukket)	14

Bilagsforside

Dokument Titel: Referat - Åbent

Dagsordens titel Godkendelse af referat

Dagsordenspunkt nr 1

Referat

MBU - Rådmandsmøde

Dato: 17. september 2019

Tid: 10:30 - 11:30

Sted: Rådhuset, lokale 020

Deltagere: Hans van Binsbergen (HvB)
Ole Kiil Jacobsen (OKJ)
Henning Mols (HM)
Helle Bach Lauridsen (HBL)
Hardy Pedersen (HP)
Thomas Medom (TM)
Martin Østergaard Christensen (MØC)
Stefan Møller Christiansen (SMC)
Karina Møller (KM)

Afbud: Anne Merethe Løvmose
Lisbeth Schmidt Andersen
Susanne Hammer-Jakobsen

Fraværende:

Bemærk:

1 Godkendelse af referat

Referat blev godkendt.

2 Proces- og kommunikationsplan for STEAM 0-18 år (OKJ)

Punktet sættes på dagsorden på rådmandsmødet med henblik på drøftelse og stillingtagen til godkendelse af proces- og kommunikationsplan knyttet til arbejdet om udvikling af en samlet strategisk tilgang til STEAM i et 0-18 års perspektiv.

Indstilling om, at rådmanden:

- Drøfter og godkender proces- og inddragelsesplan samt kommunikationsplanen for STEAM 0-18 år (se skemaer nedenfor).

Dennis Møller Hansen (DMH) og Morten Harbo Torp deltog.

DMH præsenterede indstillingen. Rammen for STEAM er et modsvar på en udvikling, hvor for få unge vælger de naturvidenskabelige uddannelser og samtidig er der en gruppe elever, som ikke består folkeskolens afgangsprøve i matematik. Målet med STEAM er at

skabe en strategisk ramme for arbejdet med at sætte de naturligvidenskabelige fag på dagsordenen.

Beslutninger:

- Opmærksomhed på:
 - At indsatsen på området er og skal være bredere end udskolingen.
 - Mulighederne for at kombinere STEAM med indsatsen for talblinde herunder netværket for matematikvejledere.
 - At der vil være modstand.
 - At følge op ift. de partnerskaber/samarbejder der etableres.
- Kommunikation
 - Pressemeddelelse om enkelte initiativer og om processen.
 - Hvert punkt er en mulighed for kommunikation.
 - De skoler, der afprøver faget teknologiforståelse skal tilføjes.
- TM bad om en orientering om forsøget med faget teknologiforståelse
 - Herunder: Antal skoler på landsplan og i Aarhus som deltager. Status på processen. Hvilke årgange er omfattet.
- TM vil gerne på besøge på de relevante skoler i Aarhus.
- Med disse bemærkninger blev indstillingen tiltrådt.

(OKJ følger op – inddragelse af Sekretariatet ift. planlægning besøg)

3 Forberedelse til BU-udvalgsmøde (HvB)

Sag om ordblinde

- Foretræde fra to borgere. Rammerne for foretræde sendt.

Minimumsnormeringer

- Opmærksomhed på udvalgserklæringen.

Sager på vej.

- Byggeri på Gammelgaardsskolen. Fællesrådene skal inddrages fremadrettet, når det er relevant. Overvejes hvordan det kan gøres mere systematisk.

MØC indleder om budgetudfordringer i MBU.

(Hvb følger op)

3.1 Forberedelse af punkt om kvalitetsopfølgning i Børn og Unge (OKJ)
Louise Heltborg Budde og Trine Verner Jensen deltog.

OKJ holdte et oplæg, om hvilken opfølgning der skal være indtil den ny emodel er på plads.

Niveauer i opfølgningen:

- a) Løbende *individuel* sparring fra Børn- og Ungecheferne med udgangspunkt i LIS.
- b) Systematisk opfølgning på tilsyns- og udviklingspunkter fra sidste opfølgning og LUP
- c) Systematisk ledelsesopfølgning ud fra en datapakke (eksisterende data) i foråret.
- d) C + B lagt sammen = gammel model (involvering af personale og bestyrelser)

Beslutninger

- De forskellige modeller skal præsenteres for udvalget.
- Forvaltningen anbefaler A og B.
- Vi tager ikke hul på udviklingen af datapakke eller den nye model på mødet.
- PUF tager et oplæg med.

(OKJ følger op)

4 Eventuelt

Bilagsforside

Dokument Titel:	Beslutningsmemo - en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder
Dagsordens titel	Styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder – opfølgning på udvalgmøde (OKJ)
Dagsordenspunkt nr	2

Beslutningsmemo

September 2019
Side 1 af 1

Emne **En styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder – opfølgning på Børn og Unge-udvalgsmøde**

Til Rådmandsmøde den 24. september 2019

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Efter ønske fra Rådmanden er den samlede plan for en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder blevet behandlet af byrådet den 11. september og efterfølgende sendt i Børn og Unge-udvalget, hvor den blev drøftet den 18. september.

Til udvalgsmødet var der to foretrædere og efterfølgende en drøftelse i udvalget med fokus på de individuelle handleplaner herunder økonomien, elever i 5.-9. klasse der ikke systematisk er screenet med DVO-testen og hvordan man bliver bedre til at identificere ordblinde hos elever, som har dansk som andetsprog.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat emnet på dagsordenen med henblik på:

- Rådmanden fastholder byrådsindstillingen i forhold til udarbejdelse af individuelle handleplaner
- Rådmanden tager stilling til en hvad skolerne skal gøre i forhold til de årgange der ikke er blevet ordblindescreenet
- Rådmanden tager stilling til et evt. videre udviklingsarbejde i forhold til at opspore ordblinde DSA børn

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Med fastholdelse af de individuelle handleplaner fortsættes den fremlagte plan. Ift. de øvrige to beslutningspunkter bæres beslutningerne ind i projektledergruppen til videre foranstaltning.

4. Videre proces og kommunikation

- Byrådsindstillingen behandles igen på Børn og Unge-udvalgsmødet onsdag den 2. oktober og forventeligt den 9. oktober af byrådet

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 89 08 63

Direkte e-mail:
oje@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ole Jeppesen

Bilag 2/2

Dokument Titel: **En styrket indsats for
ordblinde og elever i
matematikvanskeligheder
- opfølgning**

Dagsordens titel: **Styrket indsats for
ordblinde og elever i
matematikvanskeligheder
– opfølgning på
udvalgsmøde (OKJ)**

Dagsordenspunkt nr **2**

En styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder – opfølgning på udvalgmøde onsdag den 18. september 2019

20. september 2019
Side 1 af 5

1) Individuelle handleplaner

Baggrunden for en styrket indsats og individuelle handleplaner

Med en intention om at sikre lige deltagelsesmuligheder for alle børn og unge uanset skoletilbud er der igangsat en styrket indsats for ordblinde og elever i matematikvanskeligheder. Baggrunden for denne indsats skyldes, at der er for stor diversitet i, hvordan de enkelte skoler understøtter ordblinde elever. Endvidere er der et behov for en stærkere systematik på området, et styrket forældresamarbejde samt mere viden hos det pædagogiske personale.

Centralt i denne plan står den individuelle handleplan, som alle skoler er forpligtiget til at lave, hvis en elev diagnosticeres til at være ordblind eller være i matematikvanskeligheder. Skolerne opfordres endvidere til at udarbejde en handleplan, hvis et barn er i "den gule målgruppe". Med en fælles ramme for den individuelle handleplan sikres det, at alle skoler har det samme udgangspunkt for arbejdet med ordblind og elever i matematikvanskeligheder.

I arbejdet med udviklingen af de individuelle handleplaner bliver der draget nytte af de erfaringer med ordblind, som læsevejledere, pædagogiske ledere og KCL har gjort og hentet inspiration i de handleplaner, som allerede er tilgængelige i dag (fx ROALs handleplan) og som benyttes på skolerne i dag. Der vil endvidere i handleplanen være et forstærket fokus på læringsmiljøet omkring den ordblind eller eleven i matematikvanskeligheder og hvilken viden er der tilgængelig i elevens daglige undervisningsmiljø.

Handleplanen definerer på denne måde rammen for arbejdet med den enkelt elev og på mange måder også rammen for den ønskede kulturændring, som skal ske med en styrket indsats for ordblind og elever i matematikvanskeligheder.

Ligeledes tilbyder den overblik over de kompetencer som er tilstede i lærerteamet omkring elever ligesom et eventuelt fravær af kompetencer kan imødekommes med læringsforløb, sparring og lignende.

Digitalisering af individuelle handleplaner

I løbet af de sidste år der det pædagogiske personale blevet præsenteret for to nye digitale redskaber – læringsplatformene MinUddannelse og MOMO og kommunikationsplatformen AULA. Læringsplatformene er dog ikke godkendt til at indeholde dokumenter med følsomt indhold, og arbejdsgangene

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 89 08 63

Direkte e-mail:
oje@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Ole Jeppesen
Christina Voigt

og delingsmulighederne i AULA er ikke hensigtsmæssige for det pædagogiske personale eller ledelsen.

20. september 2019
Side 2 af 5

Udover ordblindeområdet benyttes handleplaner allerede i dag til elever i specialklasser og specialskoler og til elever i almenområdet med specialpædagogiske problemstillinger. Disse handleplaner må i dag kun opbevares i fysisk form i elevmapperne – specialskolerne har dog fået dispensation til at opbevare handleplanerne OneDrive i en særlig mappestruktur, hvor hver enkelt mappe skal defineres ift. autorisation.

Der er på denne baggrund et stort ønske fra skolerne om at få en platform, hvor man kan opbevare handleplaner. Arbejdsgruppen, der arbejder med digitalisering af handleplanerne, arbejder derfor med idéen om at tilkøbe et ekstra modul, der kan integreres i den læringsplatform, der vil blive valgt i løbet af efteråret. Fordelen ved at integrere løsningen i læringsplatformen er flere:

- Det er et kendt digitalt værktøj for det pædagogiske personale, som sikrer smidige arbejdsgange
- Autorisationen ift. de enkelte elever findes allerede i læringsplatformen
- Der findes en forælder- og elevindgang til systemet
- Hvis en elev skifter skole internt i Aarhus, følger handleplaner automatisk med (det vil dog kræve et samtykke fra forældre)

Det er i dag op til den enkelte skole at systematisere ordblindeindsatsen, hvilket gør, at optællingen på de enkelte skoler er "håndholdt". Ved indførelse af en digital platform sikres et sikkert datagrundlag både på den enkelte skole og kommunalt – og dette i forhold til alle typer af handleplaner, der placeres i læringsplatformen.

2) Status på ordblindeområdet i dag

Ordblindeindsatsen indeholder dels lokale indsatser, som er defineret af skolens almindelige praksis, og dels af indsatser som er initieret eller understøttet af forvaltningen og/eller KCL.

Elevgruppen, som er i berøring med ordblindeindsatsen, er overordnet delt i tre grupper:

- Elever som skolen vurderer i risiko for ordblindvanskeligheder på baggrund af faglige vurderinger og screeninger
- Ordblinde elever som er diagnosticeret med den nationale ordblindetest eller andre diagnosticerende materialer
- Elever i læse-skrivevanskeligheder men som ikke er ordblinde – fx de "gule" elever i den nationale ordblindetest

20. september 2019
Side 3 af 5

I Aarhus Kommune er der på alle skoler læsevejledere, der varetager ordblindeindsatsen som en del af deres opgaveportefølje. Læsevejlederne varetager dels opgaven med opspore, udrede og beskrive ordblinde elever og dels den understøttende opgave med indsatser for denne enkelte ordblinde elev.

Læsevejlederne understøttes af læsekonsulenter fra PUF og PPR ift. sparring, rådgivning og vidensdeling. Læsekonsulent fra PUF er ansvarlig for bl.a. netværk for læsevejledere, løbende uddannelse af læsevejledere og Aarhus Kommunes overordnede strategi for sprog og literacy.

Til at identificere elever i risiko for ordblinddevanskeligheder og ordblinde elever anvender skolerne en række materialer:

Screeningsværktøjer:

- Sprogvurdering i børnehaveklassen (obligatorisk)
- Ordblinderisikotest i børnehaveklassen og 1. klasse (frivillig)
- DVO-screening i 2. klasse (obligatorisk)

Til diagnosticering af ordblindhed:

- Ministeriets ordblindetest. Anvendes fra marts 3. klasse og gennem hele grundskoleforløbet i månederne marts-maj
- Andre materialer som sammen kan beskrive ordblindhed fra 3. klasse: Elbros ordlister, IL-læseprøver og Testbatteriet

Aktuelt udarbejder skolerne i vidt omfang individuelle handleplaner på diagnosticerede elever i ordblinddevanskeligheder. Dette med afsæt i enten lokalt udarbejdede handleplaner eller med afsæt i ROALs handleplan for elever i skriftsproglige vanskeligheder, som alle læsevejledere er bekendte med.

Det ses dog, at der er store forskelle i den praksis, som skolerne har. Dette udfordrer en ensartetheden på området, elevernes overgange fra et skoletilbud til et andet og sammenhæng i de indsatser de indgår i.

Årligt diagnosticeres cirka 350 elever i Aarhus Kommunes grundskoler med ordblindetesten ligesom indberetning på den obligatoriske DVO-screening i 2018 viste at 5,9% af elever på 2. årgang var i risiko for ordblinddevanskeligheder. Samtidigt ses det, at der indenfor de seneste tre år er behandlet 5 klagesager i Klagenævnet for Specialundervisning ift. understøttelse af elever i ordblinddevanskeligheder.

3) Identifikation af ordblinde som dansk som andetsprog

Når elever med dansk som andetsprog har modtaget undervisning i de danske bogstaver og deres lyde og i syntese af bogstaver og lyde og til trods for denne viser vanskeligheder med skriftens lydprincip, anbefaler Undervisningsministeriet, at eleverne testes med Ordblinderisikotesten, DVO-Screening eller Ordblindetesten.

20. september 2019

Side 4 af 5

For at kunne afdække ordblindhed hos elever, som endnu kun kortvarig har modtaget undervisning i dansk sprog og dansk skriftsprog, må anvendes testmaterialer, som helt eller delvist er "sprogneutrale" og kun lidt følsomme over for sprogforståelse og erfaring med dansk tale- og skriftsprog. En sådan test er udviklet til voksne – Dynamisk Ordblindetest til Tosprogede Voksne (DOT).

Dele af Ordblinderisikotesten baserer sig på samme principper som DOT og kan således anvendes til elever med dansk som andetsprog. Denne kan dog kun anvendes i slutningen af 0. klasse. Elever på andre klassetrin, som kun kortvarig har modtaget undervisning i dansk sprog og skriftsprog, kan være vanskelige at lave en præcis ordblindeidentifikation af.

Det kan derfor overvejes at indføre ordblinderisikotesten som obligatorisk screeningsværktøj for eleverne i børnehaveklasse og 1. klasse med baggrund i følgende argumenter:

- En del skoler anvender allerede ordblinderisikotesten som del af deres tidlige opsporing af elever i risiko for ordblindevanskeligheder
- Alle læsevejledere har en viden om ordblinderisikotesten, da Undervisningsministeriet i januar 2017 afholdt temamøde om dette på et læsevejledernetværksmøde
- Det vil skabe sammenhæng med Sprogvurderingerne i børnehaveklassen (tages i oktober i børnehaveklassen), hvor der også kan ses udfordringer ift. fonologiske kompetencer. Dermed bliver det muligt at igangsætte indsatser tidligt og allerede i første og andet skoleår vurdere effekten af indsatsen.
- Hensynet til DSA-elever vil tidligt kunne imødegås med en belysning af deres mulighed for at skabe syntese og dermed afkodning med en ikke-sproglig screening. Dette er ikke muligt på andre tidspunkter i grundskoleforløbet.
- Ordblinderisikotesten stilles gratis til rådighed af Undervisningsministeriet og vejledningen ajourføres herfra.
- Ordblinderisikotesten er aktuelt det nyeste og tidligste opsporingsværktøj til elever i risiko for ordblindhed
- Obligatorisk screening med ordblinderisikotesten vil skabe en sammenhæng i opsporing af elever fra skoleforløbets start og frem til ordblindetesten kan diagnosticere ordblindhed.

I forlængelse af ovenstående kan det også overvejes at inddrage konsulenter fra Undervisningsministeriet og forskere, der har et særligt fokus på elever med dansk som andetsprog ift. ordblindeproblematikken. Det er et område, som der ikke findes megen forskning på, men hvor behovet er til stede.

4) Identifikation af ordblindeelever 5.-9. klasse

Siden skoleåret 2016/17 har alle elever i 2. klasse fået en obligatorisk DVO-test, hvilket gør, at elever fra 5. klasse til 9. klasse ikke konsekvent er blevet screenet for ordblindhed. Dette gør, at der kan være ikke-opdagede ordblinde til stede i denne gruppe. Der findes ikke en test, der kan screene denne målgruppe, men man kan have fokus på følgende initiativer:

20. september 2019

Side 5 af 5

- Udvidet forpligtelse på at bruge ordblindetesten på de elever, hvor der er mistanke om ordblindhed
- Stærkere fokus på elever, der scorer lavt, i profilområdet *Afkodning* i Den Nationale Test i Dansk
- Elever der scorer lavt i en læse - eller staveprøve
- Opmærksomhed på elevgruppen generelt via skolens læsevejleder og dennes opsporing af elever
- Systematisk anvendelse af læsefaglige test og lærerfaglig vurdering af elevernes læse- og afkodningsfærdigheder gennem hele skoleforløbet
- Forpligtende fokus på opmærksomhedspunkterne i Fælles Mål for dansk i skolernes handleplan for sprog og literacy